

Evaluation of Urban Green Spaces in Terms of User Satisfaction: A Case Study on Serik / Antalya

Rifat Olgun^{1,a,*}, Emine Kahraman^{1,b}, Nihat Karakus^{1,c}

¹Department of Park and Horticulture, Serik Gülsün-Süleyman Süral Vocational School, Akdeniz University, 07500 Serik, Antalya, Türkiye
^{*}Corresponding author

ARTICLE INFO	ABSTRACT
<p><i>Research Article</i></p> <p>Received : 30/04/2022 Accepted : 30/06/2022</p> <p>Keywords: City Urban green space User satisfaction Serik Landscape</p>	<p>With their urban green spaces, cities enable people to live a comfortable social and physical life. However, recent population growth and fast urbanization have resulted in a decline of green areas in urban areas over time. Cities' livability rate is being reduced as a result of this situation. In addition to these quantitative values of urban green areas, their qualitative characteristics also have an important place in terms of the benefits they provide to cities and their users. The aim of the research is to determine the user satisfaction level of the urban green areas and the user opinions about the urban green areas of the city of Serik. In this context, a survey was conducted on a voluntary basis with 384 individuals using the urban green areas of the city of Serik. As a result of the analysis of the data obtained from the questionnaire forms, the user satisfaction levels, opinions, and suggestions for the urban green areas of the city of Serik were determined. In this direction, suggestions have been developed to increase the qualitative value and user satisfaction of urban green areas in the city of Serik.</p>

Türk Tarım – Gıda Bilim ve Teknoloji Dergisi, 10(7): 1308-1317, 2022

Kentsel Yeşil Alanların Kullanıcı Memnuniyeti Açısından Değerlendirilmesi: Serik / Antalya Örneği

MAKALE BİLGİSİ	ÖZ
<p><i>Araştırma Makalesi</i></p> <p>Geliş : 30/04/2022 Kabul : 30/06/2022</p> <p>Anahtar Kelimeler: Kent Kentsel yeşil alan Kullanıcı memnuniyeti Serik Peyzaj</p>	<p>Kentler sahip oldukları kentsel yeşil alanlar ile bireylerin sosyal ve fiziksel yönden konforlu yaşam sürmelerine olanak tanımaktadır. Fakat son yıllarda yaşanan nüfus artışı ve buna bağlı hızlı kentleşme kentsel alanlar içerisindeki yeşil alanların zaman içerisinde azalmasına neden olmaktadır. Bu durum kentlerdeki yaşanabilirlik oranını azaltmaktadır. Kentsel yeşil alanların sahip olduğu bu niceliksel değerlerin yanında niteliksel özellikleri de kentlere ve kullanıcılarına sağladığı fayda açısından önemli bir yere sahiptir. Araştırmanın amacı Serik kenti kentsel yeşil alanlarının kullanıcı memnuniyet düzeyinin belirlenmesi ve kentsel yeşil alanlara yönelik kullanıcı görüşlerinin tespit edilmesidir. Bu kapsamda Serik kenti kentsel yeşil alanlarını kullanan 384 bireyle gönüllülük esasına dayalı olarak anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Anket formlarından elde edilen verilerin analizi sonucunda Serik kenti kentsel yeşil alanlarına yönelik kullanıcı memnuniyet düzeyleri, görüşleri ve önerileri tespit edilmiştir. Bu doğrultuda Serik kentindeki kentsel yeşil alanların niteliksel değerini ve kullanıcı memnuniyetini arttırmaya yönelik öneriler geliştirilmiştir.</p>

^a rifatolgum07@gmail.com
^c nkarakus@akdeniz.edu.tr

^b <http://orcid.org/0000-0002-5396-057X>
^c <https://orcid.org/0000-0002-6924-1879>

^b eminekahraman@akdeniz.edu.tr

^b <https://orcid.org/0000-0001-8738-8017>

Giriş

Geçmişten günümüze dünya genelinde sosyal, ekonomik, kültürel, ekolojik anlamda birtakım dönüşümler yaşanırken özellikle son yüzyılda bu değişim ve dönüşümler hızlanmıştır. Aynı zamanda dünya nüfusunda yaşanan artış ile birlikte bu sürecin sosyal yaşam üzerindeki etkileri artmıştır. Birleşmiş Milletlerin (United Nations) (2013, 2018) verilerine göre dünya nüfusunun 2050 yılına kadar 9,8 milyara ulaşması beklenmektedir. Bunun yanında kentsel alanlardaki nüfus yoğunluğunun arttığı ve 2007 yılından itibaren dünya nüfusunun yüzde 50'den fazlasının kent merkezlerinde yaşadığı, bu oranın ise 2050 yılına kadar yüzde 70'i aşacağı öngörülmektedir (United Nations, 2013; United Nations, 2018).

Kentsel nüfus yoğunluğunun giderek artması ve dünyanın endüstriyel ve teknolojik açıdan gelişmesi, sağlıklı kentleşme ve monoton günlük yaşamı da beraberinde getirmektedir. Söz konusu yaşam içerisindeki insanları fiziksel ve ruhsal gereksinimlerini karşılamak, serbest zamanlarını değerlendirmek ve yitirdikleri enerjilerini yeniden kazanmak için rekreasyon alanlarına yönelmektedirler. Bu yönelim ise gerekli olan yeşil alan ihtiyacını giderek artırmaktadır (Kuş Şahin ve Önder, 2021). Kentsel yeşil alanların sadece kullanıcılarına değil aynı zamanda tüm kente sağladığı estetik ve işlevsel faydalar, bu alanların kentlerin önemli birer parçası olduğunu göstermektedir (Bedimo-Rung ve ark., 2005).

Kentsel çevrenin mekânsal ve işlevsel bileşenlerinden birisi olan kentsel yeşil alanlar, kentsel yaşam kalitesinin yükseltilmesinde önemli bir role sahiptir (Kısar Koramaz ve Türkoğlu, 2014). Özellikle son yıllarda yaşanan pandemi dönemi, kentsel bölgelerde yaşayan insanların kentsel yeşil alan varlığına olan ihtiyacı daha fazla hissetmelerine ve insanların yaşamlarını sağlıklı şekilde devam ettirebilmeleri açısından yeşil alanların önemini bir kez daha anlamalarına neden olmuştur (Güngör ve Bütüner, 2021; Güngör ve Doğan, 2021).

Kentlere ve kullanıcılara sağladığı çok yönlü faydaları ile giderek daha çok ihtiyaç duyulan kentsel yeşil alanlar, kentlerin planlanmasına yönelik ülkelere göre farklılık gösteren ve her ülkenin kendi iç dinamiklerine göre belirlediği yasalar ve yönetmeliklere bağlı olarak nitelik ve nicelik açısından farklılık göstermektedir. Türkiye'de de kentlerin planlanmasına yönelik farklı dönemlerde yayımlanarak yürürlüğe giren yasal mevzuatlar bulunmaktadır (Olgun ve Yılmaz, 2017). Günümüzde kentsel yeşil alanların planlanmasına yönelik yasal boyutu 9 Mayıs 1985 tarihinde 18749 sayılı resmî gazetede yayınlanan 3194 sayılı imar kanunu ve 2 Eylül 1999 tarihinde 23804 sayılı resmî gazetede yayınlanan "İmar Planı Yapılması ve Değişikliklerine Ait Esaslara Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik" oluşturmaktadır. Aynı zamanda 14.06.2014 tarihi ve 29030 sayılı resmî gazetede yayımlanan Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği'nde de "ilçe sınırları dahilinde; komşuluk, mahalle, semt ölçeğinde veya kent bütünü ile yerleşme alanlarında açık ve yeşil alan standartları; çocuk bahçesi, oyun alanı, park, meydan, semt spor alanı, botanik parkı, mesire yeri ve rekreasyon için 10 m²/kişi olarak uygulanacaktır. İl bütününde olmak üzere; açık ve yeşil alanlar standardına hayvanat bahçesi, kent ormanı, ağaçlandırılacak alan, fuar-panayır-festival alanı

ve hipodrom alanı için 5 m²/kişi ilave edilmek suretiyle açık ve yeşil alanlar standardı toplam 15 m²/kişi olarak hesap edilerek uygulanır" denilmektedir.

Dünya genelinde çok sayıdaki kentsel yeşil alanları değerlendiren "Kamusal Alanlar Proje" (Project for Public Spaces) grubu, kentsel yeşil alanların niteliksel ve niceliksel açıdan başarı olmasında önemli olan ana unsurları; sosyalleşme olanakları, alanda yer alan aktiviteler, alanın konforu ve alana ulaşılabilirlik olarak dört başlık altında ele alarak özetlemektedir (Project for Public Spaces, 2000; Atakan Öznam, 2013). Kentsel yeşil alanların sahip oldukları bu niteliksel ve niteliksel özellikler, bu alanlardan olan kullanıcı memnuniyetini de belirlemektedir (Alkan ve ark., 2016; Alkan, 2020). Kentsel yeşil alanların kullanıcı memnuniyeti, sürdürülebilir kentleşmenin uygun yönetimi ve gelecekteki tasarımı için çok önemlidir. Peyzaj algısına ilişkin yapılan çalışmaların çoğunluğu peyzaj özelliklerinin niceliğine odaklanmış olsa da yeşil alan memnuniyeti için peyzaj özelliklerinin niceliğinden ziyade niteliği daha büyük önem arz etmektedir (Wang ve ark., 2021).

Kentsel yeşil alanlardan duyulan memnuniyet düzeyi, yaşamın diğer alanlarında olduğu gibi o konuya ilişkin objektif özellikler ve koşullar hakkında bireylerin algısal değerlendirmeleri sonucunda ortaya çıkmaktadır (Campbell ve ark., 1976; Kısar Koramaz ve Türkoğlu, 2014). Memnuniyet açısından bir yerin sahip olduğu özelliklerin sayısına kıyasla bir yerin sunduğu şeylerin insanlar tarafından algılanması daha çok öneme sahiptir. Bu yönüyle de kentsel yeşil alan memnuniyeti özünde öznel bir yaklaşım olarak ortaya çıkmaktadır (Manning, 2003; Wang ve ark., 2021). Bu kapsamda bireylerin ihtiyaçları, deneyimleri, beklentileri, tercihleri kentsel yeşil alanları değerlendirme sürecinde önemli bir rol oynamakta ve bireylerin memnuniyet düzeyini etkilemektedir (Campbell ve ark., 1976; Kısar Koramaz ve Türkoğlu, 2014).

Kentlerin yaşanabilir mekanlar haline getirilmesi karar vericiler, kentsel tasarım ve planlama disiplinleri için temel amaçlardan birisidir (Kashef, 2016). Aynı zamanda kentlerin yaşanabilirlik düzeyi büyük ölçüde bireylerin isteklerine ve beklentilerine bağlıdır (Krajter Ostoić ve ark., 2017). Bu nedenle insanların kentsel yaşanabilirlik algısını ve memnuniyet düzeyini ölçmek, kentlerdeki bireylerin toplumsal refah düzeyini ve kentsel yaşanabilirliği arttırmaya yönelik doğru tasarım/planlama kararlarının alınmasına katkı sağlayacaktır (Zhang ve ark., 2017; Ray Gozalo ve ark., 2018). Bu konuda yapılan bilimsel araştırmalar kentsel yeşil alan kullanıcılarına yönelik yapılan çalışmalardan elde edilen bireysel algı ve memnuniyete dair verilerin başarılı kentsel yeşil alan tasarımlarının ortaya çıkmasında etkili olduğunu göstermektedir (Tsurumi ve ark., 2015; Zhang ve ark., 2017). Bu nedenle, kent sakinlerinin kentsel yeşil alanlardan tam anlamıyla yararlanılabilmesi için, bu alanların planlanması ve tasarımı aşamasında potansiyel kullanıcı görüşlerinin ve beklentilerinin tespit edilmesi önemlidir (Ives ve ark., 2017; Güngör ve Akyüz, 2020).

Bu bağlamda araştırmanın amacı Antalya Serik ilçesi kentsel yeşil alanlarından olan kullanıcı memnuniyet düzeyinin belirlenmesi ve kentsel yeşil alanlara yönelik kullanıcı görüşlerinin tespit edilmesidir. Araştırma

kapsamında kullanıcıların Serik kenti kentsel yeşil alanlarına yönelik memnuniyet düzeyleri, görüşleri ve önerileri tespit edilmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda kentsel yeşil alanların niteliksel değerini ve kullanıcı memnuniyetini arttırmaya yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Materyal ve Yöntem

Materyal

Akdeniz Bölgesi sınırları içerisinde yer alan Antalya İl'inin doğusundaki Serik ilçesi araştırma alanı olarak seçilmiştir. Serik ilçesi doğuda Manavgat, batıda ise Aksu ilçeleri ile komşudur. Kuzeyinde ise Burdur ve Isparta illeri bulunmaktadır. İlçe genelinde yazları kurak ve sıcak, kışları ise ılık ve yağışlı olan Akdeniz iklimi hakimdir. Bölgenin Akdeniz'de yer almasından dolayı kıyı şeridi ve yakın çevresinde Akdeniz bitki türleri görülmektedir. Ayrıca maki ve Kızılçam (*Pinus brutia*) bölgenin yaygın vejetasyon tipini oluşturmaktadır (Serik Belediyesi, 2021). TÜİK 2021 yılı verilerine göre kentin nüfusu 134.953'tür (Şekil 1).

Yöntem

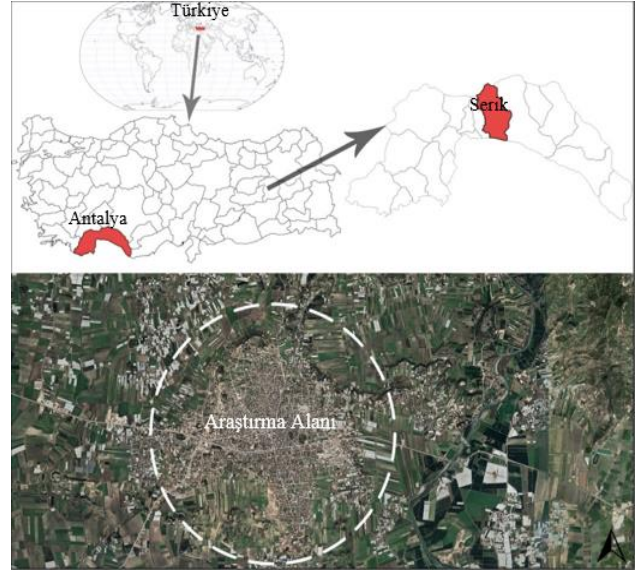
Kentsel yeşil alanlara yönelik kullanıcı memnuniyet düzeyini belirlemek amacıyla yürütülen çalışma 3 aşamada gerçekleştirilmiştir. İlk aşamada araştırma konusu ile ilgili literatür taranmıştır. Bu kapsamda kent, açık yeşil alan, kentsel yeşil alan, park, kullanıcı memnuniyeti konularındaki proje, makale, kitap, tez çalışmaları incelenmiştir. İkinci aşamada kentsel yeşil alan kullanıcılarının memnuniyetini ölçmeye yönelik 4 bölüm ve 42 sorudan oluşan anket formu düzenlenmiştir. Örneklemenin tespiti aşamasında ise hedef kitledeki birey sayısı belli olduğu için; $n = Nt^2pq / d^2(N-1) + t^2pq$ formülünden faydalanılmıştır (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2014). Formüldeki simgeler; t: Anlamlılık düzeyine karşılık gelen değeri, N: Evrendeki birey sayısını, p: Görülme olasılığını, n: Örneklem alınacak birey sayısını, q: Görülme olasılığını (1-p), d: Olayın görülüş sıklığına göre kabul edilen örneklem hatasını ifade etmektedir.

Buna göre;

$$n = 134953 \times (1,96)^2 \times (0,5 \times 0,5) / (0,05)^2 \times (134953 - 1) + (1,96)^2 \times (0,5 \times 0,5) \quad n = 383,07.$$

Bu durumda veri kayıplarının önüne geçmek amacıyla $\alpha = 0,05$ anlamlılık düzeyinde $d = \pm 0,05$ örneklem hatası ile $p = 0,5$ ve $q = 0,5$ olasılığında örneklem büyüklüğü 384 kişi olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda araştırma alanında belirlenen parklarda yüz yüze ve online olarak 384 park kullanıcılarına haftanın farklı gün ve zamanlarında anket formu uygulanmıştır. Anketlerin uygulanmasında gönüllülük esası dikkate alınmış olup basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmanın son aşamasında ise SPSS programında anket çalışmalarından elde edilen veriler sayısallaştırılmış ve analiz edilmiştir. Bu kapsamda öncelikle kentsel yeşil alanlara yönelik önermeleri istatistiksel açıdan değerlendirmek için betimsel analizler (Frequency ve Descriptive) gerçekleştirilmiştir. Sonrasında katılımcıların sosyo demografik yapısı ile önermelere ve sorulara vermiş oldukları cevaplar arasındaki ilişkileri değerlendirmek amacıyla parametrik testlerden olan bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü varyans analizi ile non parametrik testlerden olan ki-kare testi yapılmıştır.

Şekil 1. Araştırma alanının konumu (Google Earth, 2021).

Figure 1. Location of the research area (Google Earth, 2021)

Elde edilen analiz sonuçları ve arazi gözlemleri doğrultusunda araştırma alanındaki kentsel yeşil alanların kullanıcı memnuniyetini arttırmaya yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Bulgular

Katılımcıların Sosyo-Demografik Yapısı

Serik kenti içerisindeki kentsel yeşil alanlarda gerçekleştirilen araştırmaya katılanların %52,6'sını kadınlar, %47,4'ünü erkekler oluşturmaktadır. Katılımcıların %59,1'ini 18-30 yaş, %24,2'sini 31-50 yaş, %9,1'ini 51-65 yaş ve %7,6'sını 65 ve üstü yaş grubunda bulunan bireyler oluşturmaktadır. Katılımcıların eğitim durumları değerlendirildiğinde %7,6'sını ilköğretim, %31,2'sini lise, %27,3'ünü ön lisans, %21,7'sini lisans ve %12,2'sini lisansüstü mezunlar oluşturmaktadır. Katılımcıların iş durumu değerlendirildiğinde, katılımcıların %43,2'si öğrenci, %31,4'ü herhangi bir işte çalışmakta, %12,6'sı çalışmıyor, %7,1'i emekli, %5,7'si ise ev hanımıdır. Katılımcılar ikamet ettikleri konut tipine göre değerlendirildiğinde katılımcıların %47,6'sı apartman dairesinde, %29,2'si müstakil bir evde, %18,9'u site içerisindeki bir apartman dairesinde, %4,3'ü ise gece kondu da yaşamaktadır.

Kentsel Yeşil Alanlara Yönelik Kullanıcı Görüşleri

Kentsel yeşil alanlar ile ilgili kullanıcı görüşlerini tespit etmek amacıyla belirlenen 12 önermeye kullanıcıların katılım düzeyleri 5'li likert ölçeği ile ölçülmüş ve değerlendirilmiştir. Analizlerden elde edilen sonuçlara göre kullanıcılar, "kentlerdeki yeşil alanlar kentlinin yaşam kalitesini artırır" (\bar{x} : 4,38), "Kentlerdeki yeşil alanlar kente estetik değer katar ve güzelleştirir" (\bar{x} : 4,28) ve "Kentsel yeşil alanlar rekreasyon, spor, eğlence vb. faaliyetlere olanak sağlar" (\bar{x} : 4,24) önermelerine yüksek oranda katılım göstermiştir (Çizelge 1).

Çizelge 1. Kullanıcıların kentsel yeşil alanlara yönelik önermelere katılım düzeyleri

Table 1. Users' level of participation in proposals for urban green spaces

ÖNERMELER	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım	
	Sayı (n)	Yüzde (%)	Sayı (n)	Yüzde (%)	Sayı (n)	Yüzde (%)
Kentlerdeki yeşil alanlar kentlinin yaşam kalitesini artırır	6	1,6	10	2,6	21	5,5
Kentlerdeki yeşil alanlar kente estetik değer katar ve güzelleştirir	14	3,6	18	4,7	27	7,0
Kentlerdeki yeşil alanlar insanların sosyal bir ortam oluşturmaya olanak sağlar	13	3,4	49	12,8	20	5,2
Kentsel yeşil alanlar rekreasyon, spor, eğlence vb. faaliyetlere olanak sağlar	13	3,4	26	6,8	26	6,8
Kentsel yeşil alanlar kentin iklimine olumlu katkı sağlar	26	6,8	32	8,3	37	9,6
Kentsel yeşil alanlar kentin havasını temizler	11	2,9	35	9,1	31	8,1
Kentsel yeşil alanlar canlılara yaşam ortamı sunar	10	2,6	30	7,8	37	9,6
Kentsel yeşil alanlar konut fiyatlarını artırır	22	5,7	42	10,9	90	23,4
Kentsel yeşil alanlar kentin büyümesinde ve gelişmesinde yönlendiricidir	25	6,5	35	9,1	55	14,3
Kentsel yeşil alanlar acil durumlarda kurtarıcıdır	16	4,2	36	9,4	54	14,1
Kentsel yeşil alanlar insan sağlığına olumlu katkı sağlar	10	2,6	26	6,8	29	7,6
Kent kimliğini yansıtması açısından kentsel yeşil alanlar önemlidir	3	0,8	29	7,6	38	9,9
ÖNERMELER	Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		\bar{X}	ss
	Sayı (n)	Yüzde (%)	Sayı (n)	Yüzde (%)		
Kentlerdeki yeşil alanlar kentlinin yaşam kalitesini artırır	142	37,0	205	53,4	4,38	0,831
Kentlerdeki yeşil alanlar kente estetik değer katar ve güzelleştirir	113	29,4	212	55,2	4,28	1,031
Kentlerdeki yeşil alanlar insanların sosyal bir ortam oluşturmaya olanak sağlar	93	24,2	209	54,4	4,14	1,182
Kentsel yeşil alanlar rekreasyon, spor, eğlence vb. faaliyetlere olanak sağlar	111	28,9	208	54,2	4,24	1,064
Kentsel yeşil alanlar kentin iklimine olumlu katkı sağlar	93	24,2	196	51,0	4,04	1,245
Kentsel yeşil alanlar kentin havasını temizler	86	22,4	221	57,6	4,23	1,109
Kentsel yeşil alanlar canlılara yaşam ortamı sunar	104	27,1	203	52,9	4,20	1,065
Kentsel yeşil alanlar konut fiyatlarını artırır	124	32,3	106	27,6	3,65	1,159
Kentsel yeşil alanlar kentin büyümesinde ve gelişmesinde yönlendiricidir	114	29,7	155	40,4	3,88	1,219
Kentsel yeşil alanlar acil durumlarda kurtarıcıdır	135	35,2	143	37,2	3,92	1,122
Kentsel yeşil alanlar insan sağlığına olumlu katkı sağlar	123	32,0	196	51,0	4,22	1,022
Kent kimliğini yansıtması açısından kentsel yeşil alanlar önemlidir	135	35,2	179	46,6	4,19	0,950

Serik Kentsel Yeşil Alanlarına Yönelik Kullanıcı Görüşleri

Serik kentsel yeşil alanlarına yönelik kullanıcı görüşlerinin değerlendirilmesi için katılımcılara 5'li likert ölçeği ile 6 önerme sunulmuştur. Elde edilen sonuçlara göre kullanıcıların %58,4'ü kentteki yeşil alan varlığının yetersiz olduğunu düşünmektedir. Ayrıca kullanıcıların %61,2'si kentte yer alan parkların sayısının yeterli olmadığını, %65,4'ü kentte yer alan ve aktif yeşil alanlar içerisinde bulunan çocuk oyun alanlarının yetersiz

olduğunu, %61,2'si kentte yer alan spor alanlarının (yürüyüş, koşu, kondisyon vb.) yetersiz olduğunu, %66,6'sı kentte yer alan parklara ve yeşil alanlara herkesin (engelli, yaşlı, çocuk, genç) rahat bir şekilde erişim sağlayamadığını, %70,4'ü kentsel yeşil alanlar içerisindeki donatı elemanlarının yetersiz olduğunu düşünmektedir (Çizelge 2).

Çizelge 2. Kullanıcıların Serik kentsel yeşil alanlarına yönelik önermelere katılım düzeyleri.

Table 2. Users' level of participation in the proposals for Serik urban green spaces.

ÖNERMELER	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım	
	Sayı (n)	Yüzde (%)	Sayı (n)	Yüzde (%)	Sayı (n)	Yüzde (%)
Kentteki yeşil alan varlığı yeterlidir	87	22,7	137	35,7	34	8,9
Kentte yer alan parkların sayısı yeterlidir	82	21,4	153	39,8	27	7,0
Kentte yer alan çocuk oyun alanları yeterlidir	97	25,3	154	40,1	33	8,6
Kentte yer alan spor alanları (yürüyüş, koşu, kondisyon vb.) yeterlidir	91	23,7	144	37,5	22	5,7
Kentte yer alan parklar ve yeşil alanlara herkes (engelli, yaşlı, çocuk, genç) rahat bir şekilde erişim sağlayabiliyor	95	24,7	161	41,9	35	9,1
Kentsel yeşil alanlar içerisindeki donatı elemanları yeterlidir	92	24,0	178	46,4	27	7,0
ÖNERMELER	Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		\bar{X}	ss
	Sayı (n)	Yüzde (%)	Sayı (n)	Yüzde (%)		
Kentteki yeşil alan varlığı yeterlidir	84	21,9	42	10,9	2,62	1,336
Kentte yer alan parkların sayısı yeterlidir	82	21,4	40	10,4	2,59	1,313
Kentte yer alan çocuk oyun alanları yeterlidir	71	18,5	29	7,6	2,43	1,256
Kentte yer alan spor alanları (yürüyüş, koşu, kondisyon vb.) yeterlidir	96	25,0	31	8,1	2,56	1,307
Kentte yer alan parklar ve yeşil alanlara herkes (engelli, yaşlı, çocuk, genç) rahat bir şekilde erişim sağlayabiliyor	69	18,0	24	6,3	2,39	1,213
Kentsel yeşil alanlar içerisindeki donatı elemanları yeterlidir	61	15,9	26	6,8	2,35	1,198

Çizelge 3. Tek yönlü varyans analizi sonuçları (Kentsel yeşil alan önermeleri-yaş grupları).

Table 3. One-way analysis of variance results (Urban green space propositions-age groups).

Önermeler	Yaş Grupları	N	Mean	Std. Deviation	F	P	Anlamlı Fark
Kentsel yeşil alanlar sosyal bir ortam oluşumuna katkı sağlar	18-30	227	4,018	1,2514	2,960	0,032	18-30 ile 65 ve üstü
	31-50	93	4,204	1,1662			
	51-65	35	4,286	0,9571			
	65+	29	4,655	0,6695			
	Toplam	384	4,135	1,1818			
Kentsel yeşil alanlar kent iklimine olumlu katkı sağlar	18-30	227	3,890	1,3107	3,785	0,011	18-30 ile 65 ve üstü
	31-50	93	4,161	1,2449			
	51-65	35	4,286	0,9571			
	65+	29	4,586	0,7328			
	Toplam	384	4,044	1,2456			
Kentsel yeşil alanlar canlılara yaşam ortamı sunar	18-30	227	4,075	1,1555	3,152	0,025	18-30 ile 65 ve üstü
	31-50	93	4,312	0,9205			
	51-65	35	4,343	0,9375			
	65+	29	4,621	0,7277			
	Toplam	384	4,198	1,0657			
Kentsel yeşil alanlar insan sağlığına olumlu katkı sağlar	18-30	227	4,093	1,0748	3,986	0,008	18-30 ile 65 ve üstü
	31-50	93	4,366	0,9182			
	51-65	35	4,286	1,0452			
	65+	29	4,690	0,6603			
	Toplam	384	4,221	1,0222			

G-H: Games-Howell

Kullanıcıların %65,6'sı Serik kentindeki yeşil alanlarda tasarım, planlama ve yönetim açısından sorunların olduğunu düşünmektedir. Bu kapsamda Serik kentindeki yeşil alanlarda tasarım, planlama ve yönetim açısından sorunların olduğunu düşünen kullanıcıların %41,3'ü kentsel yeşil alanlardaki donatı elemanlarının yetersiz olduğunu ifade etmektedir. Ayrıca kullanıcıların %13,5'i kentsel yeşil alanlardaki bitkisel materyalin yetersiz olduğunu, %11,1'i kullanıcı yoğunluğunun fazla olduğunu, %10,3'ü yeşil alanların temizlik açısından

yetersiz olduğunu, %6,0'sı yeşil alanlarda otopark sorunu olduğunu, %4,4'ü bakım-onarım çalışmalarının yetersiz olduğunu, %4,0'ü yaşadıkları mahallede yeşil alan bulunmadığını, %4,0'ü kentsel yeşil alanlarda yeterli sosyal ve rekreasyonel etkinliklerin olmadığını, %2,4'ü kentsel yeşil alanların tasarımını beğenmediğini, %1,6'sı kentsel yeşil alanlarda güvenlik problemi olduğunu, %1,2'si kentsel yeşil alanlara ulaşımın yetersiz olduğunu, %0,4'ü kentsel yeşil alanlarda gürültü probleminin olduğunu düşünmektedir.

Çizelge 4. Tek yönlü varyans analizi sonuçları (Kentsel yeşil alan önermeleri-eğitim düzeyi).

Table 4. One-way analysis of variance results (Urban green space propositions- education level).

Önermeler	Eğitim Düzeyi	N	Mean	Std. Deviation	F	P	Anlamlı Fark
Kentlerdeki yeşil alanlar kentlinin yaşam kalitesini artırır	1	30	3,933	1,1427	3,601	0,007	İlköğretim-Lise İlköğretim-Lisans
	2	119	4,538	0,7568			
	3	104	4,346	0,6649			
	4	84	4,417	0,8532			
	5	47	4,277	0,9714			
	Toplam	384	4,380	0,8310			
Kentsel yeşil alanlar sosyal bir ortam oluşumuna katkı sağlar	1	30	4,000	1,0828	3,902	0,004	Lise-Ön Lisans Ön Lisans-Lisans
	2	119	4,336	1,0191			
	3	104	3,788	1,4392			
	4	84	4,333	1,0680			
	5	47	4,128	1,0346			
	Toplam	384	4,135	1,1818			
Kentsel yeşil alanlar rekreasyon, spor, eğlence vb, faaliyetlere olanak sağlar	1	30	3,733	1,2299	2,686	0,031	İlköğretim-Lise
	2	119	4,412	0,9515			
	3	104	4,163	1,1157			
	4	84	4,274	1,0682			
	5	47	4,213	1,0201			
	Toplam	384	4,237	1,0638			
Kentsel yeşil alanlar kent iklimine olumlu katkı sağlar	1	30	3,933	1,1427	12,373	0,001	Lise-Ön Lisans Ön Lisans-Lisans Ön Lisans- Lisansüstü
	2	119	4,345	1,0926			
	3	104	3,375	1,4627			
	4	84	4,369	1,0503			
	5	47	4,255	0,8715			
	Toplam	384	4,044	1,2456			
Kentsel yeşil alanlar canlılara yaşam ortamı sunar	1	30	3,967	0,9994	6,826	0,001	Lise-Ön Lisans Ön Lisans-Lisans Ön Lisans- Lisansüstü
	2	119	4,437	0,9172			
	3	104	3,788	1,2822			
	4	84	4,357	0,9267			
	5	47	4,362	0,8950			
	Toplam	384	4,198	1,0657			
Kentsel yeşil alanlar acil durumlarda kurtarıcıdır	1	30	3,533	1,2794	3,524	0,008	Lise-Ön Lisans
	2	119	4,109	1,0398			
	3	104	3,692	1,0979			
	4	84	4,107	1,1303			
	5	47	3,851	1,1417			
	Toplam	384	3,919	1,1224			
Kentsel yeşil alanlar insan sağlığına olumlu katkı sağlar	1	30	4,100	1,0289	5,817	0,001	Lise-Ön Lisans Ön Lisans-Lisans
	2	119	4,412	0,9864			
	3	104	3,846	1,1301			
	4	84	4,429	0,8956			
	5	47	4,277	0,8522			
	Toplam	384	4,221	1,0222			
Kent kimliğini yansıtmaya açısından kentsel yeşil alanlar önemlidir	1	30	4,100	0,8449	9,334	0,001	Lise-Ön Lisans Ön Lisans-Lisans
	2	119	4,462	0,7897			
	3	104	3,769	1,0167			
	4	84	4,393	0,8645			
	5	47	4,149	1,0628			
	Toplam	384	4,193	0,9501			

1: İlköğretim; 2: Lise; 3: Ön Lisans; 4: Lisans; 5: Lisansüstü

Kullanıcıların %65,6'sı Serik kentindeki yeşil alanlarda tasarım, planlama ve yönetim açısından sorunların olduğunu düşünmektedir. Bu kapsamda Serik kentindeki yeşil alanlarda tasarım, planlama ve yönetim açısından sorunların olduğunu düşünen kullanıcıların %41,3'ü kentsel yeşil alanlardaki donatı elemanlarının yetersiz olduğunu ifade etmektedir. Ayrıca kullanıcıların %13,5'i kentsel yeşil alanlardaki bitkisel materyalin yetersiz olduğunu, %11,1'i kullanıcı yoğunluğunun fazla olduğunu, %10,3'ü yeşil alanların temizlik açısından

yetersiz olduğunu, %6,0'sı yeşil alanlarda otopark sorunu olduğunu, %4,4'ü bakım-onarım çalışmalarının yetersiz olduğunu, %4,0'ü yaşadıkları mahallede yeşil alan bulunmadığını, %4,0'ü kentsel yeşil alanlarda yeterli sosyal ve rekreasyonel etkinliklerin olmadığını, %2,4'ü kentsel yeşil alanların tasarımını beğenmediğini, %1,6'sı kentsel yeşil alanlarda güvenlik problemi olduğunu, %1,2'si kentsel yeşil alanlara ulaşımın yetersiz olduğunu, %0,4'ü kentsel yeşil alanlarda gürültü probleminin olduğunu düşünmektedir.

Çizelge 5. "Kentsel yeşil alanların daha etkin kullanımı ve güzelleştirilmesi için katkıda bulunmak ister misiniz?" tercihlerine verilen yanıtların eğitim düzeyine ve konut tipine göre dağılımı.

Table 5. "Do you want to contribute to the more effective use and beautification of urban green spaces?" distribution of the answers given to their preferences by education level and housing type.

		Kentsel yeşil alanların daha etkin kullanımı ve güzelleştirilmesi için katkıda bulunmak ister misiniz?				
		Evet	Hayır	Kararsız	Toplam	
EĞİTİM	İlköğretim	Sayı	23	3	4	30
		Yüzde	%8,2	%7,7	%6,3	%7,8
	Lise	Sayı	86	11	22	119
		Yüzde	%30,6	%28,2	%34,4	%31,0
	Ön Lisans	Sayı	68	21	15	104
		Yüzde	%24,2	%53,8	%23,4	%27,1
	Lisans	Sayı	68	3	13	84
		Yüzde	%24,2	%7,7	%20,3	%21,9
	Lisansüstü	Sayı	36	1	10	47
		Yüzde	%12,8	%2,6	%15,6	%12,2
Toplam	Sayı	281	39	64	384	
	Yüzde	%100	%100	%100	%100	
$X^2: 20,098$ df:8 P: 0,010						
KONUT TİPİ	Müstakil konut	Sayı	74	17	21	112
		Yüzde	%26,3	%43,6	%32,8	%29,2
	Apartman dairesi	Sayı	144	9	30	183
		Yüzde	%51,2	%23,1	%46,9	%47,7
	Site içi apartman dairesi	Sayı	48	12	12	72
		Yüzde	%17,1	%30,8	%18,8	%18,8
	Gecekondu	Sayı	15	1	1	17
		Yüzde	%5,3	%2,6	%1,6	%4,4
Toplam	Sayı	281	39	64	384	
	Yüzde	%100	%100	%100	%100	
$X^2: 14,999$ df: 6 P: 0,020						

Serik kentsel yeşil alanlarında donatı elemanlarının yetersiz olduğunu düşünen kullanıcıların %30,8'i oturma birimlerinin, %21,2'si gölgeleme elemanlarının, %13,5'i su öğelerinin, %8,7'si aydınlatma elemanlarının, %6,7'si çöp kutularının, %5,8'i çeşmenin, %4,9'u plastik objelerin (heykel vb.), %3,7'si tuvaletlerin, %1,9'u satış birimlerinin, %1,9'u güvenlik birimlerinin, %1,0'i işaret ve bilgi levhalarının eksik olduğunu düşünmektedir.

Kentte yer alan yeşil alanlarda tasarım, planlama ve yönetim açısından sorunların olduğunu düşünen kullanıcıların %58,7'si bu sorunların kentsel yeşil alanların kullanımını olumsuz etkilediğini düşünmektedir. Kullanıcıların %30,6'sı bu sorunların yeşil alan kullanımını kısmen etkilediğini düşünürken, %10,7'si etkilemediğini düşünmektedir. Ayrıca kullanıcıların %73,2'si Serik kentsel yeşil alanlarının daha etkin kullanımı ve güzelleştirilmesi için katkıda bulunmak istediğini ifade etmektedir.

Serik kentsel yeşil alanlarının daha etkin kullanımı ve güzelleştirilmesi için katkıda bulunmak isteyen

kullanıcıların %32,1'i parklardaki donatı elemanlarını arttırmak (bank, çöp kutusu, aydınlatma elemanı vb.) istediğini ifade etmektedir. Diğer kullanıcıların %18,6'sı parkları temiz ve bakımlı mekanlar haline getirilmesini, %14,2'si parkların güvenli mekanlar haline getirilmesini, %11,0'i evinin yakınlara park yapılmasını, %5,2'si parklardaki spor alanlarının arttırılmasını, %4,3'ü çeşme, tuvalet vb. altyapıların yapılmasını, %4,1'i parklardaki su öğelerinin (süs havuzu vb.) arttırılmasını, %3,9'u otopark alanlarının arttırılmasını, %2,6'sı parklardaki çocuk oyun alanlarının arttırılmasını, %1,7'si parklara fuar, konser, tiyatro ve sergi alanları yapılmasını, %1,4'ü kütüphane yapılmasını, %0,9'u parklarda hayvanlar için oyun alanı bulunmasını istemektedir.

Sosyo-Demografik Yapıya Göre Kullanıcı Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Kullanıcıların kentsel yeşil alan ile ilgili önermelere verdikleri yanıtların yaş gruplarına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla, önermeler ile

kullanıcıların yaş grupları arasında Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) gerçekleştirilmiştir (Çizelge 3). Tek Yönlü Varyans Analizinin şartlarından biri bağımsız değişkenin 2'den fazla kategoriye sahip olması ve sayısal ortalamaların karşılaştırılmasıyla gerçekleştirildiği için bağımlı değişkenin interval değişken olmasıdır. Bu kapsamda gerçekleştirilen analizlerden elde edilen sonuçlar incelendiğinde, 'kentsel yeşil alanlar sosyal bir ortam oluşumuna katkı sağlar', 'kentsel yeşil alanlar kent iklimine olumlu katkı sağlar', 'kentsel yeşil alanlar canlılara yaşam ortamı sunar' ve 'kentsel yeşil alanlar insan sağlığına olumlu katkı sağlar' önermelerine verilen yanıtların kullanıcıların yaş gruplarına göre istatistiki olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Anlamlı farklılaşmaların gözlemlendiği önermelerin hangi yaş gruplarında ne ölçüde önemli olduğunu belirlemek için Çoklu Karşılaştırma Analizi (Post-Hoc analizi) yapılmıştır.

Çoklu karşılaştırma analizi sonuçlarına göre; 'kentsel yeşil alanlar sosyal bir ortam oluşumuna katkı sağlar' önermesine verilen cevaplarda "18-30" yaş grubu bireyler ile "65 ve üstü" yaş grubu bireyler arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılaşmanın olduğu görülmektedir. Buna göre "65 ve üstü" yaş grubu bireyler "Kentsel yeşil alanlar sosyal bir ortam oluşumuna katkı sağlar" önermesine "18-30" yaş grubu bireylere göre yüksek oranda katılım sağlamışlardır. Benzer şekilde "kentsel yeşil alanlar kent iklimine olumlu katkı sağlar", "kentsel yeşil alanlar canlılara yaşam ortamı sunar" ve "kentsel yeşil alanlar insan sağlığına olumlu katkı sağlar" önermelerine verilen cevaplarda da "18-30" yaş grubu bireyler ile "65 ve üstü" yaş grubu bireyler arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılaşmanın olduğu görülmektedir. Bu önermelere "65 ve üstü" yaş grubu bireyler "18-30" yaş grubu bireylere göre daha yüksek oranda katılım göstermişlerdir (Çizelge 3).

Kullanıcıların kentsel yeşil alanlar ile ilgili önermelere verdikleri yanıtların eğitim düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla, önermeler ile kullanıcıların eğitim grubu arasında Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) gerçekleştirilmiştir (Çizelge 4).

Analiz sonuçları incelendiğinde, kullanıcıların kentsel yeşil alanlar ile ilgili önermelere verdiği yanıtlar ile eğitim düzeyleri arasında istatistiki olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Bu kapsamda lise ve lisans düzeyinde eğitim seviyesine sahip kullanıcılar ilköğretim mezunlarına göre kentsel yeşil alanların yaşam kalitesini arttırdığını daha yüksek oranda düşünmektedir. Lise mezunu kullanıcılar kentsel yeşil alanların rekreasyon, eğlence vb. faaliyetlere olanak sağladığını ilköğretim mezunu kullanıcılara göre daha yüksek oranda düşünmektedir. Lise, lisans ve lisansüstü eğitim düzeyine sahip kullanıcılar kentsel yeşil alanların kent iklimine olumlu katkı sağladığını ve canlılara yaşam ortamı sunduğunu ön lisans eğitim düzeyine sahip kullanıcılara oranla daha yüksek oranda düşünmektedir. Lise ve Lisans düzeyinde eğitim seviyesine sahip kullanıcılar ön lisans düzeyinde eğitim seviyesine sahip kullanıcılara göre kentsel yeşil alanların kent kimliğini yansıtmaya açısından önemli olduğunu, insan sağlığına ve sosyal bir ortam oluşturmaya olumlu katkılar sağladığını daha yüksek oranda düşünmektedir (Çizelge 4).

Kullanıcıların kentsel yeşil alanlar ve Serik kenti yeşil alanlarına yönelik önermelere verdikleri yanıtların

cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediklerini belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t testi (Independent Sample T-Test) analizi yapılmıştır.

Analiz sonuçları incelendiğinde "kentsel yeşil alanlar sosyal bir ortam oluşumuna katkı sağlar" ve "Kentte yer alan çocuk oyun alanları yeterlidir" önermeleri ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiki olarak anlamlı farklılaşmanın olduğu gözlemlenmiştir. Buna göre kadınlar kentsel yeşil alanların sosyal bir ortam oluşturmaya katkı sağladığını erkeklerle oranla daha fazla düşünmektedir (t: 2,457 df: 332.230 p: 0,015). Benzer şekilde kadınlar Serik kentindeki yeşil alanlarda bulunan çocuk oyun alanlarının yeterliliğine yönelik daha fazla olumlu düşünceye sahiptir (t: 2,391 df: 382 p: 0,017).

Kullanıcıların "kentsel yeşil alanların daha etkin kullanımı ve güzelleştirilmesi için katkıda bulunmak isteyip istememe yönündeki görüşlerinin" sosyo-demografik özelliklerine göre istatistiki olarak anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için ki-kare testi gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçları incelendiğinde kullanıcıların eğitim düzeyi ve ikamet ettikleri konut tipi ile "kentsel yeşil alanların daha etkin kullanımı ve güzelleştirilmesi için katkıda bulunmak ister misiniz?" sorusuna verdikleri yanıtların istatistiki olarak anlamlı bir farklılık oluşturduğu görülmektedir. Buna göre; Kentsel yeşil alanların daha etkin kullanımı ve güzelleştirilmesi için katkıda bulunmak isteyen kullanıcıların %30,6'sını lise mezunu kullanıcılar oluşturmaktadır. Bunu %24,2 ile ön lisans ve lisans mezunu kullanıcılar izlemektedir. Kentsel yeşil alanların daha etkin kullanımı ve güzelleştirilmesi için katkıda bulunmak istemeyenlerin %53,8'ini ise ön lisans mezunu kullanıcılar oluşturmaktadır. Kullanıcıların ikamet ettikleri konut tipi açısından değerlendirildiğinde Kentsel yeşil alanların daha etkin kullanımı ve güzelleştirilmesi için katkıda bulunmak isteyen kullanıcıların %51,2'si apartman dairesinde oturmaktadır. Bunu %26,3 ile müstakil konutta oturanlar, %17,1 site içi apartman dairesinde oturanlar ve %5,3 ile gecekonduda oturanlar takip etmektedir (Çizelge 5).

Tartışma ve Sonuç

Kentsel yeşil alanlar kentsel yaşanabilirliği arttıran en önemli kriterlerden birisidir. Sakıcı ve ark. (2013) ve Turna ve ark. (2021)'nin belirttiği gibi kentlerdeki yeşil alanlar bulunduğu ortamın sosyal, ekonomik ve ekolojik koşullarını iyileştirmekle birlikte bulunduğu ortama estetik değer katarak görsel kalite değerini arttırmaktadır (Tepe, 2018; Karakaya ve Cengiz, 2019; Menteşe, 2019; Koçan ve İbiş, 2020). Aynı zamanda ekolojik koşulların iyileşmesi ve görsel kalite değerinin artması ile insanların bedensel ve ruhsal yapısını da olumlu yönde etkilemektedir. Bunun yanında kentsel yeşil alanlar sağladığı rekreasyonel faaliyetler (spor, eğlence vb.) ile de kentin açık hava spor alanlarını oluşturmaktadır (Chong ve ark., 2013; Gül ve ark., 2020).

Antalya Serik ilçesi kentsel yeşil alanlarından olan kullanıcı memnuniyet düzeyinin belirlenmesi ve kentsel yeşil alanlara yönelik kullanıcı görüşlerinin tespit edilmesi amacıyla gerçekleştirilen araştırmada, çalışmaya katılan bireylerin çoğunluğu apartman dairesinde oturmakta, lise mezunu ve genç kadınlardan oluşmaktadır.

Araştırmanın Covid-19 pandemi döneminde gerçekleştirilmiş olması kullanıcıların yeşil alanlara yönelik görüşlerinin şekillenmesinde etkili olduğu düşünülmektedir. Özellikle pandemi sürecinde toplum sağlığını korumak için getirilen kısıtlamalar ve kapalı mekanlardaki bulaş riski halkın bu mekanlardan ziyade açık ve yeşil alanları daha çok tercih etmesine ve serbest zamanlarını açık ve yeşil alanlarda geçirmesine neden olmuştur. Bu durum kullanıcıların yeşil alanlardan olan beklentilerinin belirlenmesinde ve mevcut yeşil alanların ihtiyaçları karşılama konusundaki yeterliliğini değerlendirmesinde önemli bir etkiye sahip olmuştur.

Kentsel yeşil alanların planlanması konusunda yasal mevzuatta niceliksel değerler yer almaktadır. Fakat yasal mevzuatta kentsel yeşil alanların planlanması konusunda niteliksel açıdan herhangi bir ölçüt bulunmamaktadır. Bu nedenle kentsel yeşil alanlar niceliksel olarak belirli oranda ihtiyacı karşılıyor olsa bile niteliksel açıdan yetersiz kalması, bu alanların kullanıcılar sunduğu sosyal, fiziksel ve kültürel faydayı azaltmaktadır (Karataş ve Kılıç, 2017; Gül ve ark., 2020). Araştırma kapsamında Serik kentsel yeşil alanlarında da niceliksel ve niteliksel olarak bazı sorunların ve eksikliklerin olduğu görülmektedir. Kullanıcıların Serik kentindeki yeşil alanlar özelindeki görüşleri; kentteki yeşil alan sayısının ve büyüklüğünün yetersiz olduğu, var olanlarında niteliksel açıdan yetersiz olduğu, yeşil alanların tasarım, planlama ve yönetim açısından sorunlarının olduğu, özellikle çocuk oyun alanlarının, spor alanlarının ve donatıların yetersiz kaldığı yönündedir. Donatı elemanlarının eksik olduğunu düşünen kullanıcıların sayısı oldukça fazladır. Kullanıcıların büyük bir çoğunluğu ise kentsel yeşil alanlar içerisinde oturma birimlerinin ve gölgeleme elemanlarının eksik olduğunu düşünmektedir. Kullanıcılar bu sorunların kentsel yeşil alanların kullanımını olumsuz etkilediğini düşünmekte ve bu olumsuzluğun ortadan kaldırılması, yeşil alanların daha etkin kullanılması ve güzelleştirilmesi için katkıda bulunmak istediklerini ifade etmektedirler.

Kentsel yeşil alanlardan olan beklenti yaş gruplarına göre farklılıklar göstermektedir. Yılmaz ve ark. (2016) ve İnce (2019)'nin park kullanıcılarının yaş gruplarına bağlı olarak park kullanım şekillerini değerlendirdiği çalışmalarda, genç yaşta kullanıcılar park alanlarını daha çok eğlenmek için kullanırken, orta yaş üstü kullanıcılar parkları daha çok doğada olmak, temiz hava almak ve rahatlamak için kullanmaktadır. Bu araştırma kapsamında da kullanıcıların yeşil alanlara yönelik görüşleri yaş gruplarına göre değerlendirildiğinde "18-30" yaş grubu bireyler ile "65 ve üstü" yaş grubu bireyler arasında istatistik olarak anlamlı bir farklılaşmanın olduğu, bu farklılaşmanın 65 ve üstü yaş grubundaki kullanıcılar lehine olduğu görülmektedir. 65 ve üstü yaş grubundaki katılımcılar kentsel yeşil alanları diğer yaş gruplarına göre daha sosyal bir ortam olarak görmekte birlikte yeşil alanların kent iklimine ve insan sağlığına olumlu katkı sağlayarak canlılara yaşam ortamı sunduğunu düşünmektedir. Kullanıcıların yaşı ve eğitim düzeyi arttıkça kentsel yeşil alanların sportif ve rekreatif faaliyetlere olanak sağladığı, kent iklimine olumlu katkı sağladığı ve canlılara yaşam ortamı sunduğu, kent kimliğini yansıtmaması açısından önemli olduğu, insan sağlığına ve sosyal bir ortam oluşturmaya olumlu katkılar sağladığı ve kullanıcıların yaşam kalitesini arttırdığına yönelik düşüncelerinin daha olumlu olduğu söylenebilir. Cinsiyetlerine göre değerlendirildiğinde ise, kadınların

yeşil alanların sosyal bir ortam oluşturmaya katkı sağlaması ve yeşil alanlarda bulunan çocuk oyun alanlarının yeterliliği konusundaki düşüncelerinin erkeklerden daha olumlu olduğu görülmektedir.

Araştırmada özellikle apartman dairelerinde oturanların kentsel yeşil alanların daha etkin kullanımı ve güzelleştirilmesi için daha fazla katkıda bulunmak istediği görülmektedir. Bu durumun kentsel yaşam içerisinde bahçesi olmayan veya çok küçük bahçelere sahip apartman dairelerinde oturan bireylerin doğaya ve yeşil alanlara olan özleminden kaynakladığı düşünülmektedir.

Sonuç olarak, kullanıcılar yeşil alanların kente estetik değer katarak kenti güzelleştirmesi ve kent halkının sportif ve rekreatif faaliyetlerde bulunabilmesine olanak sağlamasıyla kentsel yaşam kalitesini arttırdığını düşünmektedir. Bu nedenle kentsel yeşil alanların kentte yaşayan bireylerin kolayca erişim sağlayabileceği şekilde planlanması, bu alanların hizmet yarıçapını arttıracaktır. Ayrıca kentsel yeşil alanların sunmuş olduğu hizmetlerdeki niteliksel değer artırılması için planlama, tasarım ve bakım-onarım süreçlerinin uyum içerisinde yürütülmesi bu mekanlardan olan kullanıcı memnuniyetini arttıracaktır.

Kaynaklar

- Alkan Y. 2020. Aktif yeşil alan olanaklarının verimlilik açısından değerlendirilmesi: Çanakkale örneği. Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 21(1): 37-44.
- Alkan Y, Sağlık A, Kelkit A. 2016. Site yerleşimlerinde dış mekân-peyzaj niteliğinin ölçülmesi ve konut değerlerine etkisi üzerine bir araştırma: Çanakkale kenti örneği. Uluslararası Hakemli Tasarım ve Mimarlık Dergisi, 9: 111-128.
- Anonim 2022a. İmar Planı Yapılması ve Değişikliklerine Ait Esaslara Dair Yönetmelikler. <https://www.mevzuat.gov.tr/> [Erişim Tarihi: 11.03.2022].
- Anonim 2022b. Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği. Yönetmelik Ekleri, Ek-2. <https://www.mevzuat.gov.tr/> [Erişim Tarihi: 11.03.2022].
- Atakan Öznam B. 2013. İstanbul'da kamu kontrolünde yaptırılan toplu konut alanlarının yeşil alan kriterleri açısından değerlendirilmesi: Ataşehir-Esenkent-Halkalı örnekleri. Journal of the Faculty of Forestry, 63(1): 27-45.
- Bedimo-Rung AL, Mowen AJ, Cohen DA. 2005. The Significance of parks to physical activity and public health a conceptual model. American Journal of Preventive Medicine, 28(2S2): 159-168. doi: 10.1016/j.amepre.2004.10.024
- Campbell A, Converse P, Rodgers W. 1976. The Quality of American Life: Perceptions, Evaluations and Satisfaction. Russell Sage Foundation. eISBN: 978-1-61044-103-2
- Chong S, Lobb E, Khan R, Abu-Rayya H, Byun R, Jalaludin B. 2013. Neighbourhood safety and area deprivation modify the associations between parkland and psychological distress in Sydney, Australia. BMC public health, 13: 422. doi: 42210.1186/1471-2458-13-422.
- Google Earth 2021. Dünya ve Türkiye Haritası. <https://www.google.com.tr/intl/tr/earth/> [Erişim Tarihi: 29.03.2022].
- Gül A, Dinç G, Akın T, Koçak Aİ. 2020. Kentsel açık ve yeşil alanların mevcut yasal durumu ve uygulamadaki sorunlar. İdealkent (Kentleşme ve Ekonomi Özel Sayısı), 11: 1281-1312.
- Güngör S, Akyüz C. 2020. Peyzaj mimarlığında cinsiyete göre tercih edilen tasarım algısı. Turkish Journal of Agriculture - Food Science and Technology, 8(sp1): 1-7.
- Güngör S, Büttüner F. 2021. Pandemi sürecinde Konya ilinde yaşayan yaşlı bireylerde meydana gelen sosyal ve psikolojik değişimlerin peyzaj mimarlığı açısından değerlendirilmesi. Turkish Journal of Agriculture - Food Science and Technology, 9(sp): 2458-2465.

- Güngör S, Doğan EN. 2021. An analysis of the change in the attitudes and behaviors of users before and after the pandemic: Case study; Ankara Çubuk-1 Dam. Turkish Journal of Agriculture - Food Science and Technology, 9(sp): 2466-2473.
- Ives C, Oke C, Hehir A, Gordon A. 2017. Capturing residents' values for urban green space: Mapping, analysis and guidance for practice. Landscape and Urban Planning, 161: 32-43. doi: 10.1016/j.landurbplan.2016.12.010.
- İnce S. 2019. Rekreasyonel açık alanların kullanıcı kısıtlayıcılarının belirlenmesi: Ankara Altınpark örneği. Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Karakaya N, Cengiz T. 2019. Yaşam kalitesinin artırılmasında kent parklarının önemi: Eskişehir ili örneğinde incelenmesi. OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, 14(20): 1259-1283.
- Karataş A, Kılıç S. 2017. Sürdürülebilir kentsel gelişme ve yeşil alanlar. Journal of faculty of political science, 26(2): 53-78.
- Kashef M. 2016. Urban livability across disciplinary and professional boundaries. Frontiers of Architectural Research, 5: 239-253. doi: 10.1016/j.foar.2016.03.003
- Kısar Koramaz E, Türkoğlu H. 2014. İstanbul'da kentsel yeşil alan kullanımını ve kentsel yeşil alanlardan memnuniyet. Planlama, 24(1): 26-34. doi: 10.5505/planlama.2014.03511
- Koçan N, İbiş ŞS. 2020. Çankırı ili kentsel açık yeşil alan varlığının belirlenmesi ve geliştirilmesi üzerine bir araştırma. Ordu Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi, 10(2): 154-163.
- Krajter Ostoić S, Konijnendijk van den Bosch CC, Vuletić D, Stevanov M, Zivojinović I, Mutabdzija-Bećirović S, Lazarević J, Stojanova B, Blagojević D, Stojanovska M. et al. 2017. Citizens' perception of and satisfaction with urban forests and green space: Results from selected Southeast European cities. Urban Forestry and Urban Greening, 23: 93-103. doi: 10.1016/j.ufug.2017.02.005.
- Kuş Şahin C, Önder G. 2021. Antalya Kepez kent ormanı örneğinde mesire alanlarının rekreasyon amaçlı kullanımı. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 12(2): 210-222.
- Manning RE. 2003. What to do about crowding and solitude in parks and wilderness? A reply to Stewart and Cole. Journal of Leisure Research, 35(1): 107-118. doi.org/10.18666/jlr-2003-v35-i1-612
- Menteşe S. 2019. Bilecik şehir merkezinde kentsel açık-yeşil alanların değerlendirilmesi. Uluslararası Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırma Dergisi, 6(33): 373-379.
- Olgun R, Yılmaz T. 2017. Türkiye'de Kentsel Yeşil Alanların Planlanmasına Yönelik Yasal Düzenlemeler ve Uygulamalar. In: Çiftçi N, Kara Y, Yalçınkaya İ, Şahin M, Ağaayak T (Editör). Fen, Matematik, Mühendislik ve Doğa Araştırmaları. Çizgi Kitabevi, Konya. ss. 181-189.
- Project for Public Spaces 2000. Projects for Public Spaces Inc., How to turn a place around. A handbook for creating successful public spaces. Newyork.
- Ray Gozalo G, Barrigon Morillas JM, Montes Gonzalez D, Atanasio Moraga P. 2018. Relationships among satisfaction, noise perception, and use of urban green spaces. Science of The Total Environment, 624: 438-450. doi: 10.1016/j.scitotenv.2017.12.148.
- Sakıcı Ç, Karakaş H, Kesimoğlu MD. 2013. Kastamonu kent merkezindeki kamusal açık yeşil alanlarda kullanılan bitki materyali üzerine bir araştırma. Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 13(1): 153-163.
- Serik Municipality 2021. History of Serik District. <http://www.serik.bel.tr/> [Accessed date: 08.04.2021].
- Tepe AC. 2018. Açık ve Yeşil Alanların Kentsel Yaşam Kalitesine Etkisinin Belirlenmesi: Sancaktepe Örneği. Doktora Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Düzce Üniversitesi, Düzce.
- Turna İ, Sevimli T, Yıldırım N. 2021. Kentsel yeşil alanların peyzaj ve eko-silvikültürel yönden incelenmesi: Trabzon örneği. Gümüşhane Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 11(2): 394-404.
- Türkiye İstatistik Kurumu 2021. Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi <https://www.tuik.gov.tr/> [Erişim Tarihi: 29.03.2022].
- Tsurumi T, Managi S. 2015. Environmental value of green spaces in Japan: An application of the life satisfaction approach. Ecological Economics, 120: 1-12. doi: 10.1016/j.ecolecon.2015.09.023.
- United Nations 2013. Sustainable Development Changes. World Economic and Social Survey. http://www.un.org/en/development/desa/policy/wess/wess_current/wess2013/WESS2013.pdf. [Erişim Tarihi: 21.03.2022].
- United Nations 2018. Frontier Technologies For Sustainable Development. World Economic and Social Survey. <https://www.un.org/development/desa/dpad/wp-content/uploads/sites/45/publication> [Erişim Tarihi: 21.03.2022].
- Wang Z, Zhu Z, Xu M, Qureshi S. 2021. Fine-grained assessment of greenspace satisfaction at regional scale using content analysis of social media and machine learning. Science of the Total Environment, doi.org/10.1016/j.scitotenv.2021.145908
- Yazıcıoğlu Y, Erdoğan S. 2014. Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Detay Yayıncılık, Ankara. ISBN: 978-975-8326-98-3
- Yılmaz T, Olgun R, Şavklı F. 2016. Yaşlı bireylerin park kullanım tercihleri üzerine bir çalışma. İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, 6(14): 1-10.
- Zhang Y, Van den Berg A, Van Dijk T, Weitkamp G. 2017. Quality over quantity: Contribution of urban green space to neighborhood satisfaction. International Journal of Environmental Research and Public Health, 14: 535. doi: 10.3390/ijerph14050535.